

Adrian Paul Ghislain Carton de Wiart - Belgische Victoria Cross

Foto: Internet

Bijnaam	Nelson, Happy Odyssey
Geboren	5 mei 1880 , Brussel, België
Overleden	5 juni 1963 County Cork, Ierland
Begraven	Killinardish Churchyard, County Cork
Land/partij	Vlag van Verenigd Koninkrijk Verenigd Koninkrijk
Onderdeel	BritishArmyFlag2.svg British Army
Dienstjaren	1899-1923, 1939-1947
Rang	British Army OF-8.svg Lieutenant-General
Leiding	Over 134th Brigade 61st Infantry Bataljon

Slagen/oorlogen	Tweede Boerenoorlog Eerste Wereldoorlog Slag aan de Somme Derde Slag om Ieper Slag bij Cambrai Slag bij Arras Pools-Russische Oorlog Pools-Oekraïense Oorlog Tweede Wereldoorlog Poolse veldtocht Tweede Chinees-Japanse Oorlog

Adrian Paul Ghislain Carton de Wiart (Brussel, 5 mei 1880 - County Cork, 5 juni 1963) VC, KBE, CB, CMG, DSO was een Belgisch-Ierse officier in het Britse leger. Hij diende in de Tweede Boerenoorlog en gedurende beide wereldoorlogen; hij heeft schotwonden opgelopen in het gezicht, hoofd, buik, enkel, been, heup en oor; overleefde een vliegtuigongeluk; kroop via een tunnel uit een krijgsgevangenkamp en beet zijn eigen vingers af toen een dokter weigerde ze te amputeren.

De Belgische premier Henri Carton de Wiart was een neef van hem.

Voor de Eerste Wereldoorlog

Carton de Wiart was de oudste zoon van een Belgische magistraat en zijn Ierse vrouw. Na de dood van zijn moeder verhuisde het gezin naar Egypte, waar zijn vader werkte voor de Egyptische regering. Eenmaal oud genoeg werd hij op kostschool in Engeland gestuurd, waarna hij zijn studies aan het Balliol College begon.

Bij het uitbreken van de Tweede Boerenoorlog in 1899 ging hij echter in het Britse leger. In Zuid-Afrika liep hij de eerste van zijn vele oorlogswonden op, waarna hij terug naar huis werd gestuurd. Eenmaal daar werd hij gepromoveerd tot tweede luitenant bij de cavalerie. In 1908 trouwde hij met een Oostenrijkse gravin, met wie hij twee dochters kreeg.

Eerste Wereldoorlog

Aan het begin van de Eerste Wereldoorlog kwam hij terecht in Brits-Somaliland, waar hij vocht tegen plaatselijke rebellen. Tijdens een aanval op een vijandelijk fort verloor hij zijn linkeroog, waarna hij voor de rest van zijn leven zijn bekende ooglapje droeg. Vanaf 1915 diende hij aan het Westfront, waar hij maar liefst 7 keer gewond raakte en zijn linkerhand verloor. In 1916 won hij het Victoria Cross, de hoogste Britse onderscheiding. Tegen het einde van de oorlog was hij gepromoveerd tot luitenant-kolonel en voerde hij het bevel over een infanteriebrigade.

Kort na de oorlog leidde hij een militaire missie in het pas onafhankelijk geworden Polen, en raakte bevriend met de Poolse leider Józef Piłsudski. In 1923 verliet hij het leger, maar bleef in Polen en spendeerde een groot deel van zijn vrije tijd met jagen.

Tweede Wereldoorlog

Een paar maanden voor de Tweede Wereldoorlog riep de Britse regering hem op, en werd hij de Britse militaire gezant in Polen met de rang van generaal-majoor. Na de inval van Duitsland vluchtte hij samen met de Poolse regering naar Roemenië, en keerde met een vals paspoort terug naar Engeland. Daar kreeg hij het bevel over de 61ste Infanteriedivisie.

Kort voor de Duitse inval werd hij naar Joegoslavië gestuurd, maar zijn vliegtuig stortte echter neer in de Middellandse Zee. Hij kon zich redden door naar de Libische kust te zwemmen, maar werd gevangengenomen door de Italianen. Gedurende zijn twee jaren als krijgsgevangene ondernam de zestigplusser meerdere ontsnappingspogingen. Hij werd vrijgelaten na de Italiaanse overgave in 1943, en gepromoveerd tot luitenant-generaal. Later datzelfde jaar was hij samen met premier Winston Churchill aanwezig op de Conferentie van Caïro. De rest van de oorlog diende hij in Azië. Bij zijn terugkeer naar huis raakte hij een laatste keer gewond toen hij een val maakte en zijn rug brak. Hij maakte echter een goed herstel en keerde voor een tijdje terug naar zijn geboorteland.

Na de Tweede Wereldoorlog

Foto: Wikipedia

Carton de Wiart ging met pensioen in 1947. Na de dood van zijn eerste vrouw in 1949 hertrouwde hij met een 20 jaar jongere vrouw. In 1951 bracht hij zijn memoires uit.

Daarin schreef hij, ondanks al zijn verwondingen onder meer:

"Eerlijk gezegd heb ik van de oorlog genoten...en waarom willen mensen vrede, terwijl oorlog zo leuk is"

Hij overleed in 1963 op 83-jarige leeftijd in Ierland en ligt begraven te Carrigadrohid (gehucht Killinardrish - Co. Cork) naast zijn vrouw Joan.

Militaire loopbaan	Onderscheidingen
Second Lieutenant: 1901	Victoria Cross op 2-3 juli 1916
Lieutenant:	Ridder Commandeur in de Orde van het Britse Rijk in 1945
Captain: february 1910	Lid in de Orde van het Bad
Tijdelijk Major: maart 1916	Lid in de Orde van Sint-Michaël en Sint-George in juni 1918
Titulair Major: januari 1917	Lid in de Orde van Voorname Dienst in mei 1915
Tijdelijk Lieutenant-Colonel: 18 juli 1916	Virtuti Militari (Polen)
Tijdelijk Brigadier-General: 12 januari 1917	Oorlogskruis (België) in maart 1918
Titulair Colonel: 27 juli 1920	
Plaatselijk Major-General: 1 januari 1921	
Colonel: 21 juni 1922 (gedateerd 27 juli 1920)	
Teruggezet naar Colonel: 1 april 1923	
Er werd verleend de ere-rang van Major-General: 19 december 1923	
Plaatselijk Major-General: 28 november 1939	
Tijdelijk Major-General: 28 november 1940	
Waarnemend Lieutenant-General: 9 oktober 1944	
War Substantive Major-General: 9 oktober 1944	
Tijdelijk Lieutenant-General: 9 oktober 1944	
Er werd verleend de ere-rang van Lieutenant-General: 3 oktober 1947	

Foto: <http://www.rdgmuseum.org.uk/>

1	Star badge , Knight Commander of the Order of the British Empire
2	Badge, Knight Grand Cross of the Order of the British Empire
3	Companion of the Order of the Bath
4	Companion of the Order of St.Michael and St. George

5	Knights of the Legion d'Honneur
6	Victoria Cross
7	Distinguished Service Order
8	Queen's South Africa Medal, with clasps: South Africa 1901, Transvaal, Orange Free State, Cape Colony
9	Africa General Service Medal, with clasps Shimmer berries 1914-15
10	1914 Star
11	British War Medal 1914
12	Allied Victory Medal, with oak leaf for Mention in dispatches, 1914-15
13	France and Germany Star
14	Africa Star
15	Burma Star
16	Italy Star
17	British War Medal, 1939-45
18	Coronation Medal, 1937
19	Coronation Medal, 1953
20	Officer of the Belgian Order of the Crown
21	Silver Cross of the Polish Order of Military Virtue
22	Belgian Croix de Guerre (WWI)
23	Polish Cross of Valour (WWI)
24	Polish Cross of Valour (WWII)
25	French Croix de Guerre (WWII), with oak leaf for Mention in Dispatches